

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi**

Łódź, dnia   kwietnia 2011 r.

Tekst ujednolicony z uwzględnieniem zmian wprowadzonych uchwałą Komisji Odwoławczej w NIK Delegatura w Łodzi z dnia 18 kwietnia 2011 r.

P a n
Prof. zw. dr hab. n. med. Paweł GÓRSKI

Rektor
Uniwersytetu Medycznego
w Łodzi

**LLO-4100-01-02/2011
P/10/114**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi – w ramach kontroli „Wykonanie budżetu państwa w 2010 r. – realizacja inwestycji finansowanych ze środków publicznych” – skontrolowała w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi („Uniwersytet”), budowę Centrum Kliniczno-Dydaktycznego („CKD”).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 22 marca 2011 r. – Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Rektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie realizację inwestycji CKD w 2010 r. Powyższa ocena wynika szczególnie z następujących ustaleń kontroli :

- kolejny (9) raz w 36 letniej historii budowy CKD przesunięty został termin zakończenia inwestycji (wg ostatniej wersji programu – grudzień 2011, prognozowany obecnie przez inwestora – grudzień 2012),
- nadal nie opracowano docelowej koncepcji zagospodarowania i funkcjonowania CKD, a zatwierdzona dniu 22 stycznia 2010 r. zmiana programu medycznego przewiduje wykorzystanie jedynie około 45 % kubatury (zbudowanego, w stanie surowym) budynku głównego.

---

¹ Dz.U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701 ze zm.

1. Z przewidzianych w ustawie budżetowej środków na budowę CKD na rok 2010 w kwocie 40.000 tys. zł, Uniwersytet wykorzystał ok. 15.862 tys. zł (39,6%), w tym w okresie trzech pierwszych kwartałów 2010 r. – ok. 64 tys. zł (0,4%). Pomimo tego, że Minister Zdrowia, na wniosek Uniwersytetu, dwukrotnie zmniejszał dotację na budowę CKD (w sierpniu do kwoty 24.000 tys. zł, a następnie w listopadzie do kwoty 17.500 tys. zł) na koniec roku Uniwersytet i tak zmuszony był zwrócić 1.638.320,36 zł niewykorzystanej dotacji.

W ocenie NIK, Uniwersytet w 2009 r. nierzetelnie sporządził wniosek do Ministra Zdrowia o przyznanie środków budżetowych na finansowanie inwestycji CKD na rok 2010 w kwocie 73.851 tys. zł. Wielkość ta, nie wynikała bowiem z szacunkowych kosztów ustalonych w oparciu o przygotowane plany rzeczowo-finansowe robót budowlanych oraz zakupów wyposażenia na 2010 r. (szacunków takich Uniwersytet nie opracował), lecz z przyjętej różnicy pomiędzy całkowitą wartością kosztorysową inwestycji, a planowaną wielkością wydatków do poniesienia, do końca 2009 r. Składając powyższy wniosek, nie wzięto pod uwagę realnych szans na pełne wykorzystanie zapotrzebowanych na 2010 r. środków finansowych. Izba zwraca uwagę na beczynność w realizacji robót przez większą część 2010 r. (za 3 kwartały wydatkowano ok. 64 tys. zł), która spowodowana była głównie sporem Uniwersytetu z generalnym wykonawcą – firmą Grupa 3J S.A., rozpoczętym w sierpniu 2009 r., a zakończonym wyrokiem sądu w październiku 2010 r. Wyrok sądu w całości odzwierciedlał ustalenia stron zawarte w porozumieniu z dnia 20 października 2010 r., w którym poza częściowym uznaniem przez Uniwersytet powództwa na kwotę 1.622.456,04 zł (wykonawca żądał zapłaty 3.839.147,24 zł), uzgodniono m.in. zakres robót do wykonania i rozliczenie robót zamiennych.

NIK podziela argumenty zawarte w wyjaśnieniu dyrektora Biura Inwestycji, że istotnym elementem utrudniającym rozwiązanie sporu z wykonawcą była niedoskonała umowa z Grupą 3J Nr 706/2006 z dnia 1 lutego 2007 r., zawarta w formule „zaprojektuj i wykonaj”, a w szczególności nieprecyzyjnie opisany przedmiot zamówienia w programie funkcjonalno-użytkowym z 2006 r. Przyczynił się do tego również pospieszny odbiór dokumentacji projektowej w lipcu 2007 r., przy świadomej rezygnacji z jej weryfikacji przez niezależną instytucję weryfikującą, pomimo tego, że możliwość takiej weryfikacji przewidziana została w umowie. Za omawianą dokumentację zapłacono pełną cenę umowną 7.930.000 zł. Tak odebrana dokumentacja w konsekwencji okazała się niekompletna. Niewątpliwie wszystkie nieprawidłowości związane z wadami umowy

z Grupą 3J oraz odbiorem dokumentacji projektowej, w ocenie NIK, w całości obciążają ówczesne władze Uniwersytetu.

Ponadto, w ocenie NIK, powyższe nieprawidłowości nie usprawiedliwiają jednak w pełni praktycznego wstrzymania realizacji inwestycji przez większą część 2010 r. Rozbieżności w stanowiskach stron, czy część robót niezbędna do wykonania mieściła się w zakresie umowy, czy też wykraczała poza umowę i stanowiła roboty dodatkowe, za które należy się oddzielną zapłatą, wystąpiły bowiem już dużo wcześniej. Skonkretyzowane były one żądaniem wykonawcy z dnia 24 sierpnia 2009 r. zapłaty kwoty 3.839.147,24 zł. Dopiero po upływie ponad roku, sprawy te zostały przez strony uregulowane wspomnianym wyżej porozumieniem, które formalnie usankcjonował sąd wyrokiem z dnia 26 października 2010 r. Przykładem opieszałości w egzekwowaniu należytego wykonania przedmiotu umowy, pomimo formalnego odbioru dokumentacji projektowej w lipcu 2007 r., było nie wyegzekwowanie przez Uniwersytet do końca 2010 r. - 23 pozycji brakującej dokumentacji, przy założonym terminie odbioru robót do 31 marca 2011 r. W tej kwestii NIK zwraca również uwagę, na brak w dokumentacji aktualnego programu zakupów wyposażenia.

Stwierdzone opóźnienia w realizacji inwestycji CKD (m.in. z ww. przyczyn organizacyjnych) nie dają realnych szans na dotrzymanie planowanego terminu zakończenia inwestycji do końca 2011 r. Potwierdza to w złożonym wyjaśnieniu Dyrektor Biura Inwestycji Uniwersytetu, wskazując rok 2012, jako optymistyczny termin zakończenia pozostałego zakresu inwestycji.

2. Na wniosek Uniwersytetu, decyzją z dnia 22 stycznia 2010 r. Minister Zdrowia zatwierdził zmiany w programie medycznym z 2004 r. Była to kolejna zmiana programu inwestycji CKD realizowanej od 1975 r. W ocenie obecnych władz Uniwersytetu powodem opracowania w 2009 r. nowego programu medycznego był m.in. brak zapewnienia finansowania ze strony Narodowego Funduszu Zdrowia działalności 8 uprzednio planowanych do przeniesienia do CKD klinik, co spowodowałoby generowanie strat i zachwianie płynności finansowej. Przy wyborze klinik do przeniesienia kierowano się również złymi warunkami, w jakich te kliniki dotychczas funkcjonowały. Dodatkowo zwiększono całkowitą liczbę planowanych łóżek szpitalnych z 511 do 573 (w liczbach tych mieści się 144 łóżek przekazanych do użytkowania w 1983 r.).

W ocenie NIK, zmiany wprowadzone w programie medycznym w 2009 r., były uzasadnione, pomimo związanej z tym konieczności zmiany funkcji części kondygnacji

podstawowych budynków CKD (A-1 i A-2), z powodu wprowadzenia innych klinik niż to wcześniej zakładano.

3. Zaktualizowany w 2010 r. program inwestycji (podobnie jak program z roku 2004), obejmował tylko część podstawowych budynków CKD (w budynku A-1 – 44,6% pow. budynku, tj. 30.868 m², a w budynku A-2 – 18,8% pow. budynku, tj. 7.933 m²). Dlatego nie bez znaczenia dla funkcjonowania realizowanego zakresu inwestycji CKD, pozostaje sposób wykorzystania niezagospodarowanych części budynków A-1 i A-2. W niewielkim tylko stopniu problem niezagospodarowanych powierzchni łagodzą dwa równoległe realizowane zadania inwestycyjne, tj. przystosowanie segmentu centralnego i wschodniego 9 kondygnacji budynku A-1 dla potrzeb Zakładu Genetyki Medycznej Uniwersytetu, finansowany z dotacji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz części budynku A-2 (część A-2.3) dla potrzeb Centrum Dydaktycznego Uniwersytetu, finansowanego m.in. ze środków Unii Europejskiej. Nierozwiązanie omawianego problemu będzie mieć negatywny wpływ na koszty funkcjonowania oddanych do użytkowania części budynków (ogrzewania, obsługi infrastruktury technicznej, szczególnie dźwigów, funkcjonowanie systemów ochrony przeciwpożarowej) oraz spowoduje uciążliwości w funkcjonujących obiektach z powodu hałasu, wibracji i zanieczyszczeń związanych z prowadzeniem robót.

W ocenie NIK, brak decyzji Władz Uniwersytetu, co do sposobu wykorzystania niezagospodarowanych części budynków A-1 i A-2, może mieć wpływ na powiązania funkcjonalne pomiędzy budynkami, przy dalszej rozbudowie szpitala (niebezpieczeństwo występowania krzyżujących się dróg komunikacyjnych). Brak tych decyzji, z kolei hamuje decyzje, co do dalszego losu obiektów CKD, których realizacja została rozpoczęta w minionych latach, a których kontynuacji się nie planuje (budynek kuchni C-1a, budynek tlenowni C-6a w pierwotnej lokalizacji, budynek chłodni D-3, kanał ekspedycji odpadów), z uwagi na brak możliwości powiązań funkcjonalnych z kolejnym etapem realizacji CKD, co będzie wiązać się głównie z budynkami A-1 i A-2.

4. W ocenie NIK, Uniwersytet rzetelnie wywiązywał się z wykonywania bieżących czynności nadzoru inwestorskiego. Przedsięwzięcie inwestycyjne CKD realizowane było na podstawie wymaganych Prawem budowlanym pozwoleń na budowę, na działkach gruntu będących własnością Uniwersytetu. Kierownik budowy CKD oraz kierownicy robót branżowych posiadali uprawnienia budowlane w odpowiednich specjalnościach oraz ważne zaświadczenia właściwych izb samorządu zawodowego, potwierdzające posiadanie wymaganego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej. Budowa

posiadała plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, spełniający wymagania rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia². Kierownik budowy realizował obowiązki określone w art. 22 Prawa budowlanego, w tym dokonywał zgłoszeń do sprawdzenia lub odbioru robót ulegających zakryciu bądź zanikających.

W zakresie organizacji i koordynacji procesu budowy, zgodnie z wymaganiami art. 18 Prawa budowlanego, Uniwersytet nie korzystał z usług innej specjalistycznej jednostki (tzw. inwestora zastępczego). Inspektorzy nadzoru inwestorskiego dokonywali sprawdzeń wykonanych robót oraz ich jakości. Podstawą do zapłaty wystawionych przez wykonawców faktur, były dokumenty potwierdzające zasadność takich zapłat (zweryfikowane protokoły odbioru robót, usług i dostaw potwierdzonych przez właściwych inspektorów nadzoru). Faktury były sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym przez upoważnionych pracowników Uniwersytetu. Uniwersytet posiadał zawarte umowy, dające możliwość wykonania zaplanowanego zakresu rzeczowego na 2010 r., a umowy zawarte w 2010 r., których udzielenie wymagało zastosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³, zostały zawarte po przeprowadzeniu odpowiednich postępowań o udzielenie zamówień publicznych, zgodnie z przepisami tej ustawy oraz wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego⁴. Uniwersytet w pełni rozliczył się z Ministerstwem Zdrowia z otrzymanej dotacji na 2010 r. na realizację inwestycji CKD.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- opracowywanie wniosków o przyznanie dotacji na finansowanie inwestycji na kolejne lata budżetowe, na podstawie kosztorysu i harmonogramu jej realizacji,
- opracowanie aktualnego programu zakupów lub projektu technologii wyposażenia,
- podjęcie działań w celu wypracowania decyzji, co do wykorzystania lub kierunków wykorzystania niezagospodarowanych części budynków A-1 i A-2.

---

² Dz.U. z 2003 r., Nr 120, poz. 1126.

³ Dz.U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759.

⁴ Dz.U. z 2004 r., Nr 202, poz. 2072 ze zm.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Rektora – w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego – informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Rektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

(-)

DYREKTOR DELEGATURY

Najwyższej Izby Kontroli w Łodzi

Janusz MAJ

Za zgodność z dokumentami zawartymi
w aktach kontroli LLO-4100-01-02/2011